

Περίληψη Αναλυτικής Έκθεσης

Χώρα: Λετονία

www.partnerup-project.eu

[partnerupeu](https://www.facebook.com/partnerupeu)

[partnerupeu](https://twitter.com/partnerupeu)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται
βράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις
απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και
Λιττισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις
πραζόμενες απόψεις.

Εφαρμογή Διαδρομών Αναβάθμισης Δεξιοτήτων

Το έργο Partner UP στη Λετονία υλοποιήθηκε από τον Σύνδεσμο Εκπαίδευσης Ενηλίκων της Λετονίας (LAEA) και τον Κρατικό Οργανισμό Ανάπτυξης Εκπαίδευσης (VIAA).

Όπως αναφέρεται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Λετονίας για την περίοδο 2021-2027, το όραμα για το μέλλον της Λετονίας συνδέεται σαφώς με την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη διασφάλιση ευκαιριών για τη Διά Βίου Μάθηση. Το Σύνταγμα της Λετονίας και ο Νόμος περί Εκπαίδευσης παρέχουν δικαιώματα μάθησης σε κάθε κάτοικο της Λετονίας. Οι τοπικές αυτοδιοικήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση αυτών των δικαιωμάτων, καθώς, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μία από τις βασικές αρμοδιότητες των τοπικών αυτοδιοικήσεων είναι η διασφάλιση της εκπαίδευσης του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Η πολιτική εκπαίδευσης ενηλίκων και ανάπτυξης δεξιοτήτων στη Λετονία αποτελεί σημαντικό μέρος των βασικών εγγράφων σχεδιασμού πολιτικής - της Στρατηγικής Βιώσιμης Ανάπτυξης της Λετονίας "Latvia 2030" και του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Λετονίας 2021-2027. Τα εθνικά έγγραφα σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικής αναπτύσσονται μέσω ευρείας συμμετοχής εθνικών φορέων και λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα πολιτικής της ΕΕ και τις συστάσεις της ΕΕ, της UNESCO, του ΟΟΣΑ και του CEDEFOP.

Οι βασικοί φορείς που εμπλέκονται στην εκπαίδευση ενηλίκων στη Λετονία περιλαμβάνουν το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών και τον Κρατικό Οργανισμό Ανάπτυξης Εκπαίδευσης υπό το Υπουργείο Πρόνοιας, το Υπουργείο Οικονομίας, το Υπουργείο Πρόνοιας και τον Κρατικό Οργανισμό Απασχόλησης υπό το Υπουργείο Πρόνοιας, άλλα υπουργεία, τη Συνομοσπονδία Εργοδοτών και τη Συνομοσπονδία Ελεύθερων Συνδικάτων της Λετονίας.

Οι μηχανισμοί συνεργασίας υλοποιούνται μέσω διαφόρων οργανωτικών μορφών και δομών - το κύριο που αξίζει να αναφερθεί είναι το Συμβούλιο Διακυβέρνησης Εκπαίδευσης Ενηλίκων (από το 2024 - Κοινή Επιτροπή Συντονισμού Εκπαίδευσης Ενηλίκων), που περιλαμβάνει εκπροσώπους από την Καγκελαρία του Κράτους, το Υπουργείο Οικονομίας, το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, το Υπουργείο Πρόνοιας, το Υπουργείο Προστασίας του Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης των Περιφερειών, τον Οργανισμό Επενδύσεων και Ανάπτυξης της Λετονίας, τον Κρατικό Οργανισμό Ανάπτυξης Εκπαίδευσης, τον Κρατικό Οργανισμό Απασχόλησης, το Κέντρο Κρατικού Περιεχομένου Εκπαίδευσης και την Υπηρεσία Ποιότητας Εκπαίδευσης του Κράτους, καθώς και εκπροσώπους κοινωνικών εταίρων από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Λετονίας, τη Συνομοσπονδία Εργοδοτών της Λετονίας και την Ένωση Δήμων της Λετονίας.

Προκλήσεις στην Υλοποίηση

Τόσο από τη βιβλιογραφική έρευνα όσο και από τις συζητήσεις σε ομάδες εστίασης, μπορούν να αναφερθούν οι ακόλουθες κύριες προκλήσεις:

1. Ως η κύρια εθνική πρόκληση στο επίπεδο της συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων και στη συνολική διακυβέρνηση της εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως αναφέρεται στη μελέτη που ανατέθηκε από το Κοινοβούλιο της Λετονίας, «Ψηφιακές, τεχνολογικές και γλωσσικές δεξιότητες των ενηλίκων: ευκαιρίες και προκλήσεις για την ανάπτυξή τους στη Λετονία», η οργάνωση του συστήματος διακυβέρνησης της εκπαίδευσης ενηλίκων έχει συμπεριληφθεί ως προτεραιότητα στα εθνικά έγγραφα σχεδιασμού ανάπτυξης από το 2006. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στη διακυβέρνηση αυτού του τομέα. Η έκθεση επισήμανε ότι η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών παραμένει ανεπαρκής, η προσφορά κατάρτισης για τους εργαζόμενους και τους ανέργους δεν είναι βέλτιστα συντονισμένη και η συμμετοχή των τοπικών αρχών στην παροχή εκπαίδευσης ενηλίκων δεν είναι επαρκής.
2. Η δομή διακυβέρνησης για τις πολιτικές εκπαίδευσης ενηλίκων είναι πολυεπίπεδη και περιλαμβάνει πολλούς φορείς. Ως εκ τούτου, απαιτείται μια πιο ενοποιημένη προσέγγιση για την υλοποίηση των πολιτικών εκπαίδευσης ενηλίκων. (Αυτή η πρόκληση επιδιώκεται να αντιμετωπιστεί με τη δημιουργία της Κοινής Επιτροπής Συντονισμού Εκπαίδευσης Ενηλίκων το 2024).
3. Οι υπηρεσίες πληροφόρησης για τις ευκαιρίες μάθησης δεν παρέχονται πάντα σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες των ομάδων-στόχων.
4. Υπάρχει ανεπαρκής κινητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων να εντάξουν ενήλικες με χαμηλές βασικές δεξιότητες στην εκπαίδευση και τη μάθηση.
5. Ο διαφανής μηχανισμός συνεργασίας μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών φορέων στην εκπαίδευση ενηλίκων, ώστε να ανταποκρίνεται στις συγκεκριμένες τοπικές ανάγκες, είναι ανεπαρκής. Οι εκπαιδευτικές ανάγκες που εντοπίζονται σε τοπικό επίπεδο συχνά στερούνται ευκαιριών υλοποίησης.
6. Οι συντονιστές εκπαίδευσης ενηλίκων στους δήμους εργάζονται συχνά μόνο με συμβάσεις μερικής απασχόλησης, έχουν ένα ευρύ φάσμα ευθυνών πέρα από την εκπαίδευση ενηλίκων και στερούνται δεξιοτήτων για την υλοποίηση πολιτικών εκπαίδευσης ενηλίκων.

Συνεργασία Εμπλεκόμενων Φορέων στο UP

Συνεργασία Εμπλεκόμενων Φορέων στο WP2 – Ανάλυση Εμπλεκόμενων Φορέων

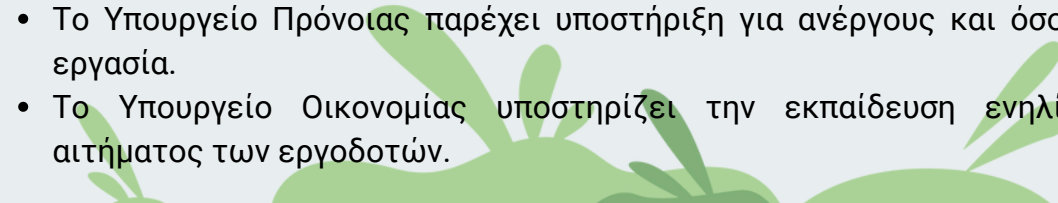
Οι εμπλεκόμενοι φορείς που συμμετείχαν στο WP2 – Ανάλυση Εμπλεκόμενων Φορέων, εντόπισαν τόσο επιτυχημένους μηχανισμούς συνεργασίας όσο και αρκετά κενά και προκλήσεις στην υλοποίηση του προγράμματος UP και γενικότερα στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων στη Λετονία, ιδιαίτερα σε σχέση με την παροχή σχετικών ευκαιριών μάθησης για εκπαιδευόμενους με χαμηλά προσόντα και δεξιότητες.

Στη Λετονία, σε εθνικό επίπεδο, το Συμβούλιο Διακυβέρνησης Εκπαίδευσης Ενηλίκων (από το 2024 - Κοινή Επιτροπή Συντονισμού Εκπαίδευσης Ενηλίκων) περιλαμβάνει τα τρία κύρια Υπουργεία (Οικονομίας, Παιδείας και Επιστήμης, και Πρόνοιας) και άλλα υπουργεία που εμπλέκονται στην εκπαίδευση ενηλίκων, όπως το Υπουργείο Πολιτισμού και το Υπουργείο Υγείας. Επίσης, περιλαμβάνει κοινωνικούς εταίρους, όπως η Συνομοσπονδία Εργοδοτών Λετονίας (LDDK) και η Συνομοσπονδία Ελεύθερων Συνδικάτων Λετονίας, τους δήμους, και οργανισμούς που συμμετέχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων, όπως το Διυπουργικό Κέντρο Συντονισμού, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Λετονίας, η Ένωση Τοπικών και Περιφερειακών Κυβερνήσεων της Λετονίας, και η Ένωση Περιφερειακού Σχεδιασμού.

Τον Ιούνιο του 2023 ιδρύθηκε ένα στρατηγικό συντονιστικό σώμα - το Συμβούλιο Ανάπτυξης Ανθρώπινου Κεφαλαίου, το οποίο αποτελείται από τρεις υπουργούς (Οικονομίας, Παιδείας και Επιστήμης, και Πρόνοιας). Το Συμβούλιο αναμένεται να καθορίσει τους στρατηγικούς στόχους για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις. Θα παρέχει εθνικές αξιολογήσεις για τα σενάρια ανάπτυξης της αγοράς εργασίας και τις προβλέψεις σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της κατάστασης ανεργίας και του αντίκτυπου αυτής στην ανταγωνιστικότητα διαφόρων πληθυσμιακών ομάδων. Επιπλέον, θα αξιολογεί τις αρμοδιότητες των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Οικονομίας, του Υπουργείου Πρόνοιας και του Υπουργείου Παιδείας και Επιστήμης στον τομέα της διά βίου μάθησης.

Ως γενική προσέγγιση, αξίζει να σημειωθεί ότι:

- Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστήμης υποστηρίζει τις ευκαιρίες μάθησης για εργαζόμενους ενήλικες.
- Το Υπουργείο Πρόνοιας παρέχει υποστήριξη για ανέργους και όσους αναζητούν εργασία.
- Το Υπουργείο Οικονομίας υποστηρίζει την εκπαίδευση ενηλίκων κατόπιν αιτήματος των εργοδοτών.

Εκπαίδευση Ενηλίκων σε Περιφερειακό και Τοπικό Επίπεδο στη Λετονία

Σε **Περιφερειακό** Επίπεδο: Οι Φορείς Ανάπτυξης των περιφερειών σχεδιασμού είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση των στόχων και προτεραιοτήτων της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης των περιφερειών. Ωστόσο, οι περιφέρειες σχεδιασμού δεν διαθέτουν άμεση εκπαιδευτική λειτουργία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι αποφάσεις που σχετίζονται με πρωτοβουλίες εκπαίδευσης ενηλίκων να ποικίλλουν και να εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες. Προς το παρόν, δεν υπάρχει ενιαίο σύστημα συντονισμού μεταξύ των περιφερειών σχεδιασμού σχετικά με την ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Σε **Τοπικό** Επίπεδο: Οι δήμοι μοιράζονται την ευθύνη για την εκπαίδευση ενηλίκων, καθώς εφαρμόζουν τις πολιτικές εκπαίδευσης ενηλίκων σε τοπικό επίπεδο και εκδίδουν άδειες για προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης. Ορισμένοι δήμοι παρέχουν εκπαίδευση ενηλίκων μέσω δημόσιων φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων, όπως κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, πολιτιστικά κέντρα, σύλλογοι ή άλλοι οργανισμοί. Ωστόσο, όπως και στα θέματα περιφερειακών διαφορών, η λειτουργία και η ικανότητα των τοπικών κέντρων εκπαίδευσης ενηλίκων εξαρτώνται από τους διαθέσιμους πόρους των δήμων. Οι δήμοι με περισσότερους πόρους μπορούν να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες από εκείνους με λιγότερους πόρους, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για ισχυρές δομές διακυβέρνησης ώστε να διασφαλιστεί η ισότητα στην εκπαίδευση ενηλίκων σε όλη τη Λετονία.

Διδάγματα που αποκομίστηκαν

Η διαδικασία ανάλυσης και οι συζητήσεις σε ομάδες εστίασης, είχαν σημαντικό αντίκτυπο στη δέσμευση και τη συμβολή των εμπλεκόμενων φορέων. Το επίπεδο συμμετοχής των ενδιαφερομένων στη διαδικασία ήταν υψηλό, τόσο ως προς την ανταπόκριση όσο και ως προς τη δράση, με αμοιβαία αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Μοιράστηκαν καλές πρακτικές, δημιούργησαν επαφές, αντάλλαξαν διδάγματα από την επιτυχή υλοποίηση εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης του κοινού, τη διάδοση και χρήση του εκπαιδευτικού υλικού και των προγραμμάτων που αναπτύχθηκαν. Ιδιαίτερη έμφαση στις συζητήσεις δόθηκε στις αποτελεσματικές προσεγγίσεις για τη συμμετοχή των ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση στη διαδικασία μάθησης. Οι συζητήσεις των ομάδων εστίασης και τα μέτρα προετοιμασίας και παρακολούθησης που εφαρμόστηκαν συνέβαλαν θετικά στην ενίσχυση των σχέσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς, με βάση τον αμοιβαίο σεβασμό και την εμπιστοσύνη. Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν ανοιχτά τις απόψεις τους, υπογραμμίζοντας τόσο τα επιτεύγματα όσο και τις κριτικές αξιολογήσεις των ελλείψεων στη συνολική παροχή και διαχείριση της εκπαίδευσης ενηλίκων καθώς και τις προκλήσεις που πρέπει να επιλυθούν.

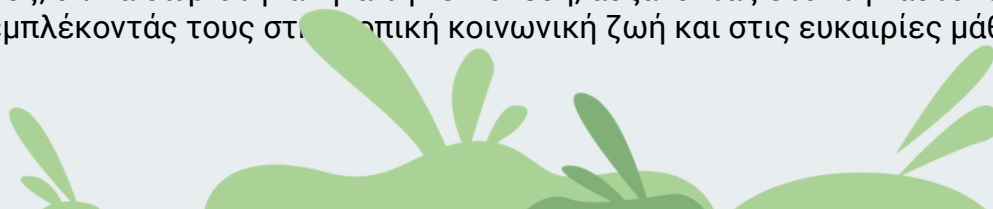
Τα βασικά συμπεράσματα και ευρήματα των αναλύσεων που υλοποιήθηκαν χρησιμοποιούνται από τα ανώτερα στελέχη της VΙΑΑ για τη συμβολή τους στην ανάπτυξη σχετικών εγγράφων σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, προτάσεων για την επεξεργασία των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας και την υλοποίηση εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης του κοινού. Η LPIA χρησιμοποιεί το δίκτυο των οργανώσεων-μελών της και των εταιρών της για να συμβάλει στην αλληλεπίδραση του τομέα των ΜΚΟ στην ανάπτυξη της πολιτικής για τη διά βίου μάθηση και την εφαρμογή της.

Μια από τις **κύριες προκλήσεις** που αναγνωρίστηκαν κατά τη διαδικασία ανάλυσης ήταν οι δυσκολίες στη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τη συμμετοχή των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα, καθώς υπάρχουν διάφορες ερμηνείες και αντιλήψεις για τους ενήλικες με «χαμηλές δεξιότητες» (για παράδειγμα, μη ολοκληρωμένη πρωτοβάθμια εκπαίδευση, επαγγέλματα χαμηλής ειδίκευσης - 8η, 9η βασική ομάδα σύμφωνα με τον Ταξινόμηση Επαγγελμάτων, χαμηλές βασικές δεξιότητες, χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες κ.λπ. Πρέπει να τονιστεί ότι οι ενήλικες με χαμηλά προσόντα είναι μια αρκετά διαφορετική ομάδα με διαφορετικές κοινωνικές καταστάσεις και διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η συσχέτιση με τις ηλικιακές ομάδες, το επίπεδο εισοδήματος και τους τόπους διαμονής - πόλεις ή αγροτικές περιοχές κ.λπ. Τα ζητήματα και οι προκλήσεις που σχετίζονται με τη συμμετοχή των μαθητών χαμηλής ειδίκευσης θα πρέπει να διευκρινιστούν κατά τις περαιτέρω φάσεις υλοποίησης του έργου.

Αρκετά δείγματα καλών πρακτικών θα πρέπει να αναφερθούν τόσο κατά τη διάρκεια των αναλύσεων γραφείου όσο και των συζητήσεων σε ομάδες εστίασης. Σε εθνικό επίπεδο -

Τομεακά συμβούλια εμπειρογνομόνων. Ιδρύθηκαν το 2010 και συντονίζονται από τη Συνομοσπονδία Εργοδοτών της Λετονίας, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ κυβέρνησης, εργοδοτών και συνδικάτων. Επί του παρόντος, 13 συμβούλια καλύπτουν όλους τους κύριους τομείς της βιομηχανίας. Ένα άλλο δείγμα καλής πρακτικής είναι ότι έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο συντονιστών εκπαίδευσης ενηλίκων σε όλους τους δήμους, έχει αναπτυχθεί ένα πρόγραμμα ανάπτυξης ικανοτήτων για τους συντονιστές εκπαίδευσης ενηλίκων, έχουν αναπτυχθεί πολυάριθμες εκπαιδεύσεις και σεμινάρια, καθώς και πιλοτική εφαρμογή προγραμμάτων.

Δείγμα καλής πρακτικής τοπικής συνεργασίας είναι το Ίδρυμα Limbazi, που λειτουργεί στο δήμο Limbazi της Λετονίας. Λειτουργεί από το 2009 με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής με χρηματοδότηση για τη στήριξη ΜΚΟ, άτυπων κοινωνικών ομάδων και ιδιωτικών πρωτοβουλιών. Το ίδρυμα οργάνωσε υποστήριξη σε κοινωνικά μειονεκτούντες ντόπιους για τη βελτίωση του χώρου διαβίωσής τους, οργανώνοντας πρακτικά μαθήματα σχετικά με την ανακαίνιση ενός διαμερίσματος με περιορισμένους πόρους, υλικά δωρίστηκαν για την επισκευή, αυξάνοντας έτσι την αυτοπεποίθησή τους και εμπλέκοντάς τους στην τοπική κοινωνική ζωή και στις ευκαιρίες μάθησης.

Προτεραιότητες για τις Ομάδες Εργασίας

Οι ακόλουθες κατευθύνσεις θα πρέπει να τεθούν ως προτεραιότητες για τις ομάδες ανάπτυξης στη Λετονία:

- 1. Προώθηση καλών πρακτικών, ανταλλαγή πληροφοριών, επικοινωνία και δημοσιότητα για μεγαλύτερη συμμετοχή ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες.**
Στόχος: η επίτευξη ευρύτερων ευκαιριών και η διαμόρφωση στενότερης συνεργασίας των εταιρών για μεγαλύτερη συμμετοχή ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση μέσω της αύξησης της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών σε όλα τα επίπεδα, της δημοσιοποίησης των δραστηριοτήτων τους και της ενεργού προώθησης παραδειγμάτων καλής πρακτικής.
- 2. Συμβολή στη στρατηγική ψηφιοποίησης για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων.**
Στόχος: συμβολή στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης ενηλίκων με την ευρεία διάδοση αποτελεσματικών ψηφιακών καινοτομιών στο μαθησιακό περιεχόμενο και την παροχή πληροφοριών με έμφαση στη συμμετοχή ενηλίκων με χαμηλές ψηφιακές δεξιότητες.
- 3. Υποστήριξη των τοπικών πρωτοβουλιών για τη συμμετοχή των ενηλίκων**
Στόχος: δημιουργία συνθηκών για την ενεργό συνεργασία φορέων, ενώσεων, επιχειρηματιών και παρόχων εκπαίδευσης σε δημοτικό επίπεδο για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών για τη μεγιστοποίηση της συμμετοχής των ενηλίκων και των ευκαιριών μάθησης με έμφαση στην παρακίνηση, τη συμμετοχή, την καθοδήγηση και την υποστήριξη ενηλίκων με χαμηλά προσόντα.
- 4. Δυνατότητες συμμετοχής των περιφερειών σχεδιασμού στην προώθηση της ανάπτυξης της εκπαίδευσης ενηλίκων**
Στόχος: συζήτηση και ανάδειξη των ευκαιριών αποτελεσματικής συμβολής των περιφερειών σχεδιασμού στο συντονισμό της ανάπτυξης της εκπαίδευσης ενηλίκων σε περιφερειακό επίπεδο.

